

De Grote Weerschijnvlinder in de Lendevallei Mariske Pemmelaar

In maart schreef ik voor 2009 drie vlinderexcursies in mijn agenda. Eén er van was op 4 juli in de Lendevallei bij Wolvega. Dan zou de Vlinderwerkgroep Friesland op zoek gaan naar de Grote Weerschijnvlinder, las ik in het voorjaarsnummer van Flinterwille. Wauw, de Grote Weerschijnvlinder! Een grote zeldzaamheid voor Nederland, die ik alleen maar uit de boekjes ken.

Alles werkte mee op die zomerse vierde juli. Het weer: zonnig en warm, ruim boven de 20 graden. De tijd: precies de tijd dat de Weerschijnvlinder vliegt, van eind juni tot begin augustus. De plek: vochtige loofbossen met veel Wilgenstruweel (Boswilg en Grauwe Wilg), langwerpige open ruimten langs bosranden en landschappelijk opvallende bomen. De organisatoren van de Vlinderwerkgroep wilden niets aan het toeval overlaten. Ze hebben vallen met lokaas langs de route opgehangen. Stinkende garnalen moesten de Weerschijnvlinder lokken. De vlinder houdt van honingdauw, neemt zout op uit uitwerpselen van dode dieren en drinkt boomsappen uit vooral de oude Populierenstam.

Al direct bij de entree van het natuurgebied Lendevallei fladderden heel veel soorten vlinders om ons heen. Maar om de Grote Weerschijnvlinder te zien moesten we naar boven kijken. Hoog boven de toppen van de Wilgen. We moesten letten op een vlinder met een snel heen en weer kerend vlieggedrag. Door de schutkleur vielen ze niet erg op. De fameuze blauwe weerschijn is echter alleen zichtbaar op het mannetje als de zon er op een bepaalde manier op schijnt. Na een paar 100 meter lopen, tot daar waar de vallen waren opgehangen, zagen we heel hoog boven de Wilgen de eerste Weerschijnvlinders vliegen. Zo hoog dat wij ze nauwelijks met het blote oog konden waar nemen. Door het vlieggedrag konden we ze, na uitleg, toch duidelijk waarnemen. Een verrekijker was onontbeerlijk. Toen er één neerstreek op een de top van een wilg gingen de fototoestellen in de aanslag.... Het is een hele kunst om op die afstand ze zelfs maar in de zoeker te vinden. Laat staan een mooie scherpe foto te maken om mee naar huis te nemen.

Maar we hebben ze gezien en niet één maar meer dan tien, misschien wel meer dan vijftien!

We wandelden door het hele natuurgebied. Een prachtig afwisselend landschap van hooilandjes, bosgebiedjes, struwelen, rietkragen en kraakheldere sloten. Als we de moed bijna hebben opgegeven om de Weerschijnvlinder van dichtbij te zien, gebeurt er een wonder. Jannie Sinnema, één van de stuwende krachten van de werkgroep, ziet er één op ons af vliegen! Hij komt naar ons toe en doet wat hij volgens de boekjes moet doen. Hij, want het is een hij, gaat op ooghoogte, op een hele dikke stam van een Populier zitten en drinkt.... En wij, wij stelden onze kamera's in. Eerst op afstand maar al snel worden we steeds gretiger en verdringen

Grote weerschijnvlinder (*Apatura iris*); Lindevallei (foto Mariske Pemmelaar).

Onderzijde grote weerschijnvlinder; Lindevallei (foto Gerrit Tuinstra)

15

elkaar om het mooiste plaatje te maken. Pas als we de foto's van elkaar bekijken zien we dat het wel een heel moeilijke opgave was om de 'blauwe weerschijn' waar de vlinder zijn naam aan te danken heeft ook werkelijk vast te leggen.

Massale belangstelling voor een Grote Weerschijnvlinder.
(foto: Mariske Pemmelaar)

De blauwe weerschijn is goed te zien op de kleurenfoto op de middenpagina's. De 'blauwe weerschijn' is ook te zien op de website van de Vlinderwerkgroep Friesland (Bijzondere waarnemingen 2009 en archieven juli 2009).

Verslag excursie Katlijker Heide Gerrit Tuinstra

Hoewel de excursie naar de Katlijker Heide op een dag gehouden werd die voor velen nog in de vakantie viel, namelijk op 15 augustus, was de belangstelling vrij groot. Dit kwam mede door de aanwezigheid van maar liefst drie generaties van de familie Hoornveld. Naast de senioren en junioren was dit keer ook een deel van de kleinkinderen aanwezig op de excursie. Ze mogen vaker mee, want ze trakteerden na afloop op een heerlijk ijsje. Nogmaals bedankt daarvoor. Erg lekker op een warme dag als deze! De temperatuur was vrij hoog, maar door een stevige wind hadden de meeste excursiegangers daar niet veel last van.